

2010

Ársskýrsla Fornverkaskólans

Efnisyfirlit

EFNISYFIRLIT	1
STARFSEMI FORNVERKASKÓLANS 2010	2
KYNNINGAR	2
HEIMSÓKN	3
STYRKIR	3
NÁMSKEIÐ	4
SMÍÐI OG VIÐGERÐIR Á GLUGGUM Í ELDRI HÚSUM 5.-7. MARS 2010	4
TORFHLEÐSLUNÁMSKEIÐ Á TYRFINGSSTÖÐUM 1.-4. JÚNÍ 2010	5
TORFHLEÐSLA- OG GRINDARSMÍÐI Á TYRFINGSSTÖÐUM 21.-24. JÚNÍ 2010	6

Starfsemi Fornverkaskólans 2010

Verkefnisstjóri:

Bryndís Zoëga starfsmaður Byggðasafns Skagfirðinga var í 30% starfshlutfalli hjá Fornverkaskólanum.

Stjórn skipa:

Atli Már Óskarsson, Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra.

Guðrún Þóra Gunnarsdóttir, Háskólanum á Hólum.

Sigríður Sigurðardóttir, Byggðasafni Skagfirðinga.

Kennarar:

Atli Már Óskarsson, tréiðnaðardeild Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra.

Björn Björnsson, tréiðnaðardeild Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra.

Bragi Skúlason, húsasmíðameistari.

Helgi Sigurðsson, Fornverki ehf.

Starfsemi Fornverkaskólans var með svipuðu sniði og undanfarin ár. Þrjú námskeið voru haldin 2010; eitt í gluggasmíði, annað í torfhleðslu og á því þriðja var kennd torfhleðsla og grindarsmíði. Alls 16 nemendur sóttu námskeiðin og þar af var einn nemandi að sækja sitt fjórða námskeið. Undirbúningur hófst á Tyrfingsstöðum 22. maí þegar hreinsað var úr búi og hlóðaeldhúsi sem voru námskeiðsefni sumarsins. Í framhaldi af því voru stungnar klömbrur í Tyrfingsstaðalandi en annað efni var tekið í Torfmýri í Blönduhlíð.

Mynd 1. Búið fyrir og eftir hreinsun.

Kynningar

Fornverkaskólinn tók, í samstarfi við Byggðasafn Skagfirðinga, þátt í Atvinnulífssýningunni *Skagafjörður – Lífsins gæði og gleði* 24.-25. apríl. Fjölmarginir gestir sýningarinnar stoppuðu við og kynntu sér starfsemi safnsins og Fornverkaskólans.

Unnið var að útgáfu kynningarskiltis fyrir ferðamenn á Tyrfingsstöðum en ekki náðist að klára það fyrir lok árs. Skiltið verður sett upp á Tyrfingsstöðum vorið 2011 í samstarfi við ábúendur.

Mynd 2. Hópurinn framan við framhúsið? á Tyrfingsstöðum 15. júlí 2010.

Heimsókn

Um miðjan júlí heimsóttu 6 nemendur úr landfræðideild Fylkisháskóla Suður Connecticut (e. Southern Connecticut State University) Tyrfingsstaði ásamt kennara sínum. Þar fengu þau fræðslu um gamalt íslenskt byggingahandverk og kynningu á torfi. Áætlað er að hópur frá sama skóla læri torfskurð og -hleðslu hjá Fornverkaskólanum sumarið 2011.

Styrkir

Styrkir 2010	Kr.	Nýttur
Menningarráð Norðurlands Vestra	150.000	2010
Menningarráð Norðurlands Vestra	250.000	2011
Þjóðhátíðarsjóður	400.000	2011
Sáttmáli til sóknar í skólamálum í Skagafirði	100.000	2010/2011
Akrahreppur	200.000	2011
Vaxtasamningur Norðurlands vestra	1.200.000	2010/2011
Vaxtasamningur Norðurlands vestra	500.000	2011
Samtals	2.800.000	

Heildarstyrkir til Fornverkaskólans á árinu voru 2.800.000 kr. Byggðasafn Skagfirðinga lagði 1.068.848 kr. til Tyrfingsstaða verkefnisins en safnið greiðir allan efniskostnað á námskeiðum á Tyrfingsstöðum. Menningarráð Norðurlands vestra veitti 150.000 kr. styrk við vorúthlutun til þess að halda mætti námskeið í torfhleðslu- og grindarsmíði og í haustúthlutun fékk Fornverkaskólinn 250.000 kr. styrk til þess að halda námskeið í torfhleðslu- og grindarsmíði og að auki til þess að halda *Dag torfsins* sem ætlaður er til kynningar á gömlu handverki og Fornverkaskólanum. Auk þess fengu ábúendur á Tyrfingsstöðum 150.000 kr. styrk til þess að setja upp upplýsingaskilti fyrir ferðamenn. Síðasta úthlutun Þjóðhátíðarsjóðs fór fram 1. desember 2010 og fékk Fornverkaskólinn 400.000 kr. styrk til þess að halda tvö torfhleðslunámskeið á Tyrfingsstöðum. Sáttmáli til sóknar í skólamálum í Skagafirði veitti

styrk upp á 100.000 kr. til verkfærakaupa. Jafnframt veitti Akrahreppur 200.000 kr. styrk til uppbyggingar á Tyrfingsstöðum en þetta er þriðja árið sem hreppurinn styrkir Fornverkaskólann. Fornverkaskólinn fékk tvo styrki á árinu frá Vaxtasamningi Norðurlands vestra, annars vegar 1.200.000 kr. styrk til Tyrfingsstaðaverkefnisins og hins vegar 500.000 kr. styrk sem ætlaður er til útgáfu í samstarfi við Byggðasafn Skagfirðinga og eflingu á erlendu samstarfi.

Námskeið

Smíði og viðgerðir á gluggum í eldri húsum 5.-7. mars 2010

Mynd 3. Farið var yfir viðgerðir á gömlum gluggum Björn Björnsson leiðbeinir nemanda.

Mynd 4. Á myndinni má sjá tréglugga sem smíðaður var af Braga Skúlasyni, kennara á námskeiðinu.

Námskeið í smíði og viðgerðum á trégluggum var haldið 5.-7. mars í tréiðnaðardeild Fjölbautaskóla Norðurlands vestra og það sóttu 6 nemendur víðsvegar af landinu. Námskeiðið sem var nýtt í kennsluskra Fornverkaskólans var styrkt af Starfsmenntaráði Félagsmálaráðuneytisins sem veitti styrk til verkefnisins árið 2009. Kennarar á námskeiðinu voru Atli Már Óskarsson og Björn Björnsson sem báðir eru trésmíðakennarar við FNV og Bragi Skúlason, húsasmíðameistari, en hann hefur áður kennt timburviðgerðir og grindarsmíði á námskeiðum Fornverkaskólans. Á námskeiðinu var farið yfir nýsmíði tréglugga af gamalli gerð og var kennd bæði notkun handverkfæra sem og véla. Einnig var farið yfir viðgerðir á gömlum gluggum.

Mynd 5. Gert við gamlan glugga.

Mynd 6. Nemendur ásamt kennurum.

Torfhleðslunámskeið á Tyrfingsstöðum 1.-4. júní 2010

Mynd 7. Unnið af kappi við að snyrta og hlaða vegg.

Mynd 8. Strengir skornir saman á neðstu röð grjóthleðslu í suðurvegg búrs.

Fyrsta torfhleðslunámskeið ársins, en jafnframt 8. torfhleðslunámskeiðið sem Fornverkaskólinn heldur á Tyrfingsstöðum, var haldið dagana 1.-4. júní. Nemendur námskeiðsins voru 5 og þar af var einn að sækja námskeið Fornverkaskólans í 4. skipti. Kennari á námskeiðinu var að vanda Helgi Sigurðsson torf- og grjóthleðslumeistari hjá Fornverki ehf. Á námskeiðinu voru hlaðnir torfveggir í hlóðaeldhúsi og búi auk þess sem byrjað var á austur langvegg bæjarins. Gekk það verkefni vel og voru veggir langt komnir þegar annað námskeið sumarsins hófst. Námskeiðið var styrkt af Menningarráði Norðurlands vestra og Þjóðhátíðarsjóði en sá styrkur var veittur í lok árs 2009. Hjördís Gísladóttir frá Vaxtasamningi Norðurlands vestra kom til þess að kynna sér starfsemi Fornverkaskólans á Tyrfingsstöðum en Vaxtasamningurinn hefur verið einn öflugasti styrktaraðili Fornverkaskólans.

Mynd 9. Grjót valið í vegghleðslu.

Mynd 10. Nemendur á námskeiðinu ásamt kennara.

Torfhleðsla- og grindarsmíði á Tyrfingsstöðum 21.-24. júní 2010

Mynd 11. Hornveggur hlaðinn, grjót og strengur á milli.

Mynd 12. Torf komið á þak og strompurinn tilbúinn.

Dagana 21.-24. júní var haldið námskeið í torfhleðslu og grindarsmíði. Lokið var við vegg í hlóðældhúsi og sett grind og þak á það. Nemendur voru 5 og kennarar á námskeiðinu voru fyrrgreindur Helgi Sigurðsson og Bragi Skúlason húsasmíðameistari. Námskeiðið var styrt af Menningarráði Norðurlands vestra og Þjóðhátíðarsjóði og kom Ingibergur Guðmundsson menningarfulltrúi Norðurlands vestra í heimsókn í Tyrfingsstaði en Menningarráð Norðurlands vestra hefur stutt ötullega við bakið á Fornverkaskólanum. Freyja Dögg Frímansdóttir fréttamaður frá Ríkisútvarpinu kom í heimsókn og tók viðtöl við starfsmenn og nemendur á námskeiðinu sem spiluð voru í Hádegisútvarpinu nokkrum dögum seinna.

Mynd 13. Hópurinn á splunkunýju þakinu ásamt torfhleðslukennara.

Mynd 14. Ásinn settur á sinn stað.